

Przepisy pozakodeksowe tak zwanej ustawy antyspieszowskiej z 17 sierpnia 2023 roku

STANISŁAW HOC

ORCID: 0000-0003-4248-3664

Akademia Nauk Stosowanych w Bielsku-Białej

1. Sejm w dniu 17 sierpnia 2023 roku uchwalił nowelizację kodeksu karnego (Dz.U. z 2023 r., poz. 1834), która dotyczyła przede wszystkim treści art. 130 kk, był to projekt grupy posłów Prawa i Sprawiedliwości (PiS), przygotowany, niestety dość niechlujnie, przez agendy rządowe, a do projektu, jeszcze przed pierwszym czytaniem, dołączono autopoprawkę.

Wprowadzone zmiany stały się już przedmiotem zainteresowania doktryny¹. Niejako przy okazji Chlebowicz zwraca uwagę na fatalny poziom legislacji w zakresie nowelizacji art. 130 kk wprowadzonej przez PiS, o czym pisano w literaturze prawniczej. „Polecam tutaj — jak podkreśla — analizy prof. Stanisława Hoca”².

¹ S. Hoc, *Spieszowość w znowelizowanym Kodeksie karnym*, „Nowa Kodyfikacja Prawa Karnego” 2023, nr 67, s. 119–143; A. Nyzio, *O spieszach, spieszowie i polskim kontrwywiadzie*, „Analizy” Katedry Bezpieczeństwa Narodowego UJ 2023, nr 13(128), s. 1 n.; P. Burczaniuk, *Przestępstwo spieszstwa po nowemu, czyli w świetle nowelizacji Kodeksu karnego z 17 sierpnia 2023 roku*, „Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego” 2024, nr 30(16), s. 49–78 (autor w zasadzie cytuje tylko siebie!); R. Rosicki, *Polityka kryminalna w zakresie zwalczania działalności spieszowskiej w Polsce*, Fundacja na rzecz Czystej Energii, Poznań 2023, s. 252 n.

² P. Chlebowicz, *Służby powinny być apolityczne*, „Rzeczpospolita” 17 maja 2024 r., A–16.

Przy nowelizacji kodeksu karnego z 17 sierpnia 2023 roku poza nowelizacją art. 130 kk dokonano zmian w ośmiu ustawach, przede wszystkim kompetencyjnych służb specjalnych. Niektóre zmiany zostały dość sztucznie włączone do nowelizacji, na przykład ustawa o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (CBA).

2. Artykuł 130 § 6 kk wprowadził *sui generis* kontratyp, wyłączający odpowiedzialność karną osób biorących udział w działalności obcego wywiadu, objętych jednocześnie zgodą uprawnionego organu. W związku z tym dodano art. 8a w ustawie o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego (ABW) oraz Agencji Wywiadu (AW) i art. 9a w ustawie o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego (SKW) oraz Służbie Wywiadu Wojskowego (SWW). Szefowie ABW, AW oraz SKW i SWW zostali upoważnieni do wyrażania wspomnianej zgody. W przypadku szefów ABW oraz AW jedyną uwzględnianą przesłanką warunkującą taką zgodę będzie naruszenie przez taką działalność interesu Rzeczypospolitej Polskiej (RP) w zakresie określonym w art. 112a kk, czyli dotyczącym ochrony niepodległości, integralności terytorialnej, bezpieczeństwa zewnętrznego i wewnętrznego, obronności, polityki zagranicznej, pozycji międzynarodowej lub potencjału naukowego czy gospodarczego. Natomiast w przypadku szefów SKW i SWW taką przesłanką będzie brak ewentualnego stwierdzenia naruszenia obronności państwa, bezpieczeństwa i zdolności bojowej Sił Zbrojnych RP lub jednostek organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej (MON). Każdy z szefów został zobowiązany do prowadzenia rejestru wydanych przez siebie zgód oraz udzielania pozostałym szefom informacji zgromadzonych w prowadzonym przez siebie rejestrze, w celu realizacji ich zadań dotyczących wyrażania przedmiotowej zgody. Rejestr ma pełnić funkcję koordynacyjną służb w procesie wydawania takiej zgody.

3. Rozszerzono zakres podmiotowego współdziałania ABW i AW oraz SKW i SWW, w celu realizacji swoich zadań, o organizacje międzynarodowe (zmieniony art. 8 ust. 1 ustawy o ABW oraz AW oraz art. 9 ust. 1 ustawy o SKW oraz SWW). Przepis będzie miał zastosowanie w kontekście przynależności RP do Organizacji Paktu Północnoatlantyckiego (North Atlantic Treaty Organization — NATO) i Unii Europejskiej (UE) (projekt europejskiej wspólnoty wywiadowczej), a także międzynarodowego ściągania karnego, na przykład w związku z jurysdykcją Międzynarodowego

Trybunału Karnego (MTK) albo w ramach międzynarodowych zespołów śledczych typu *ad hoc*.

4. Dodano nowy wyjątek od obowiązku zawiadamiania właściwego prokuratora przez szefów ABW oraz SKW o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa (dodany art. 22b ust. 2 ustawy o ABW oraz AW oraz art. 27a ust. 2a ustawy o SKW oraz SWW). Odstąpienie od tego obowiązku będzie następować — w odniesieniu do sprawcy przestępstwa szpiegostwa z art. 130 § 6 kk — jeśli wywiad państwa, w którego działalności sprawca brał udział, ujawni okoliczności popełnionego czynu lub prowadzonej działalności, zobowiązując się do dalszego jej prowadzenia w ramach tajnej współpracy z ABW/SKW lub do bieżącego informowania o zakresie prowadzonych przez ten wywiad czynności, jednocześnie uzyskując zgodę następczą na udział w działalności obcego wywiadu. Ta nowelizacja będzie zezwalać obywatelowi na „współpracę z wywiadem państwa sojuszniczego”, nawet bez uprzednio wyrażonej zgody przez szefa ABW/SKW, „gdy wywiad państwa sojuszniczego, w którego działalności brał on udział, ujawni okoliczności popełnionego czynu lub prowadzonej działalności, zobowiązując się do dalszego jej prowadzenia w ramach tajnej współpracy z ABW lub do bieżącego informowania o zakresie prowadzonych przez ten wywiad czynności”. W takim przypadku będzie dochodziło do wyrażenia zgody następczej i dezaktualizacji obowiązku poinformowania prokuratora o popełnieniu przestępstwa z art. 130 § 6 kodeksu karnego.

Należy zauważyć, że na podstawie ustawy z 10 czerwca 2016 roku o działaniach antyterrorystycznych³ znowelizowano między innymi ustawę z 24 maja 2002 roku o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu⁴, dodając art. 22b, a także ustawę z 9 czerwca 2002 roku o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego⁵, dodając art. 27a. Wyposażono służby kontrwywiadu cywilnego i wojskowego w nową instytucję tak zwanego szpiega koronnego⁶.

³ Dz.U. z 2021 r., poz. 2234 ze zm.

⁴ Dz.U. z 2022 r., poz. 557 ze zm.

⁵ Dz.U. z 2023 r., poz. 81.

⁶ S. Hoc, *O tak zwanym szpiegu i terroryście koronnym*, „Nowa Kodyfikacja Prawa Karnego” 2017, nr 43, s. 153–175.

Według art. 22b ust. 1 ustawy o ABW i AW, jeżeli informacje lub materiały uzyskane przez ABW podczas realizacji zadań, o których mowa w art. 5 ust. 1:

- 1) wskazują na popełnienie przestępstwa szpiegostwa albo
- 2) uprawdopodobniają działalność zmierzającą do popełnienia przestępstwa o charakterze terrorystycznym

— szef ABW może, gdy jest to uzasadnione względami bezpieczeństwa państwa, odstąpić od obowiązku zawiadomienia właściwego prokuratora o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia tego przestępstwa oraz o osobie, która według uzyskanych przez ABW informacji lub materiałów może być jego sprawcą.

Szef ABW może odstąpić od tego obowiązku w przypadku, gdy sprawca przestępstwa szpiegostwa albo podejrzewany o przestępstwo o charakterze terrorystycznym świadomie i dobrowolnie:

- 1) ujawnił wszelkie okoliczności popełnionego czynu lub prowadzonej działalności,
- 2) zobowiązał się do podjęcia tajnej współpracy z ABW (art. 22b ust. 2 ustawy o ABW i AW).

Należy zauważyć, że wprowadzony nowy kontratyp pozakodeksowy tak zwanego szpiega i terrorysty koronnego jest interesującym rozwiązaniem, które musi być stosowane bardzo rozważnie, z zachowaniem maksymalnego profesjonalizmu i ochrony informacji niejawnych (niestety w Polsce istnieje niebezpieczeństwo ujawnienia informacji choćby przy kolejnej akcji lustracyjnej, co jest niespotykane w innych demokratycznych państwach i zasługuje na krytykę).

W kontekście zwalczania szpiegostwa, przy okazji realizacji spraw w ostatnich latach, ze strony niektórych polityków oraz „anonimowych” byłych funkcjonariuszy służb specjalnych, formułowano zarzut, że nie przewerbowano obcych agentów, którzy mogliby efektywnie współpracować z naszymi służbami kontrwywiadowczymi. Wykazywano przy tym rażącą nieznaną obowiązuje w Polsce zasady legalizmu, a jej naruszenie powodowałoby odpowiedzialność karną na podstawie art. 231 kodeksu karnego. Przepisy art. 22b ustawy o ABW i AW (a także identyczne odnoszące się do SKW) dają podstawę prawną do zastosowania — przy spełnieniu wszystkich wymogów ustawowych — zasady oportunizmu. Jest to więc trafne rozwiązanie, lecz bardzo trudne w stosowaniu. Nowa

instytucja została oceniona pozytywnie przy różnego rodzaju uwagach z zakresu techniki prawodawczej⁷.

Zdaniem Nyzio⁸ nie wiadomo, czy przez okres obowiązywania przepisów o tak zwanym szpiegu i terroryście koronnym ABW i SKW sięgnęły po te instytucje. Należy przy tym zauważyć, że instytucja szpiega i terrorysty koronnego nie ma zastosowania w odniesieniu do osoby popełniającej umyślne przestępstwa przeciwko życiu albo inne przestępstwo umyślne, którego skutkiem była śmierć człowieka lub ciężki uszczerbek na zdrowiu, nakłaniającej inną osobę do popełnienia takiego czynu oraz współdziałającej w popełnieniu takiego przestępstwa lub usiłującej je popełnić. Jednocześnie autor wyraża pogląd, że po tego rodzaju rozwiązanie (i pochodne), będące stałym elementem kontrwywiadowczego instrumentarium, polskie służby sięgnęły nie raz także przed latem 2016 roku, jeśli tak, to czyniły to bezprawnie. Jest to pogląd kontrowersyjny, którego nie podzielam.

5. Rozszerzono dopuszczalny zakres czynności zakupu kontrolowanego o możliwość dokonywania zbycia przedmiotów pochodzących z przestępstwa, ulegających przepadkowi albo których wytwarzanie, posiadanie, przewożenie lub którymi obrót są zabronione (art. 29 ust. 1 ustawy o ABW oraz AW).

6. Rozszerzone zostały kompetencje ABW dotyczące zapobiegania i zwalczania przestępczości terrorystycznej na przestępstwa o charakterze szpiegowskim:

⁷ M. Białuński, *Odstąpienie od obowiązku zawiadomienia prokuratora o przestępstwie — analiza uprawnień Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego*, „Palestra” 2018, nr 3, s. 71–80; P. Herbowski, *Pozyskanie tajnego współpracownika przez służby kontrwywiadowcze na podstawie materiałów obciążających — rozważania o sensie instytucji*, „Nowa Kodyfikacja Prawa Karnego” 2019, nr 60, s. 83–102; D. Pożaroszczak, *Artykuł 22b ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu jako nowy wyjątek od zasady legalizmu procesowego — analiza wybranych problemów*, „Prokuratura i Prawo” 2019, nr 6, s. 57–78; B. Opaliński, M. Rogalski, P. Szustakiewicz, *Ustawa o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu. Komentarz*, Warszawa 2017, s. 73 n.; P. Kęsek, *Ewolucja zadań policyjnych wykonywanych przez służby specjalne na przykładzie Urzędu Ochrony Państwa oraz Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego*, „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia de Securitate” 2020, nr 10(1), s. 199–216.

⁸ A. Nyzio, *O szpiegach...*, s. 19.

— przeprowadzanej przez ABW oceny bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych (art. 32a ust. 1 ustawy o ABW oraz AW);

— wdrażanego przez ABW systemu wczesnego ostrzegania o zagrożeniach występujących w sieci Internet (art. 32a ust. 1 ustawy o ABW oraz AW);

— możliwości żądania przez ABW przedstawienia informacji o budowie, funkcjonowaniu oraz zasadach eksploatacji posiadanych systemów teleinformatycznych, w tym informacji obejmujących hasła komputerowe, kody dostępu i inne dane umożliwiające dostęp do systemu oraz ich używanie (art. 32a ust. 1 ustawy o ABW oraz AW);

— możliwości blokady dostępności w systemie teleinformatycznym określonych danych informatycznych lub usług teleinformatycznych, wówczas gdy związane to będzie z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i wykrywaniem przestępstw szpiegostwa (art. 32c ust. 1 ustawy o ABW oraz AW);

— w przypadkach niecierpiących zwłoki, w celu zapobieżenia zdarzeniu o charakterze terrorystycznym lub uprawdopodobniającemu popełnienie przestępstwa szpiegostwa, szef ABW, po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego, może zarządzić blokadę dostępności, zwracając się jednocześnie do sądu, o którym mowa w ust. 3, z wnioskiem o wydanie postanowienia w tej sprawie (art. 32c ust. 4 ustawy o ABW oraz AW).

7. We wspomnianej ustawie z dnia 10 czerwca 2016 roku o działaniach antyterrorystycznych rozszerzono w stosunku do ABW zakres niejawnego prowadzenia czynności inwigilacyjnych wobec cudzoziemców na przypadki rozpoznawania, zwalczania i wykrywania przestępstwa szpiegostwa (art. 9 ust. 1 ustawy o działaniach antyterrorystycznych). Ustawa antyterrorystyczna przewiduje, że czynności inwigilacyjne mogą polegać na:

— uzyskiwaniu i utrwalaniu treści rozmów prowadzonych przy użyciu środków technicznych, w tym za pomocą sieci telekomunikacyjnych;

— uzyskiwaniu i utrwalaniu obrazu lub dźwięku osób z pomieszczeń, środków transportu lub miejsc innych niż publiczne;

— uzyskiwaniu i utrwalaniu treści korespondencji, w tym korespondencji prowadzonej za pomocą środków komunikacji elektronicznej;

— uzyskiwaniu i utrwalaniu danych zawartych na informatycznych nośnikach danych, telekomunikacyjnych urządzeniach końcowych, systemach informatycznych i teleinformatycznych;

— uzyskiwaniu dostępu do przesylek i kontroli ich zawartości.

O zachowaniu materiałów uzyskanych w wyniku czynności, o których mowa w ust. 1, które są istotne dla bezpieczeństwa państwa, decyduje Prokurator Generalny na pisemny wniosek szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Przed wydaniem postanowienia Prokurator Generalny może zażądać materiałów uzasadniających wniosek, zgromadzonych podczas stosowania czynności, których ten wniosek dotyczy, celem zapoznania się z tymi materiałami (art. 7a ustawy antyterrorystycznej).

Sąd, na wniosek prokuratora, może zastosować tymczasowe aresztowanie na okres nieprzekraczający 30 dni w razie podejrzenia popełnienia przestępstwa o charakterze terrorystycznym na podstawie informacji uzyskanych w wyniku czynności operacyjno-rozpoznawczych, w tym czynności, o których mowa w art. 9 ustawy (art. 26 ust. 2 ustawy antyterrorystycznej).

8. Na podstawie art. 10 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 roku o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz.U. z 2024 r., poz. 242) prawo do zaopatrzenia emerytalnego nie przysługuje żołnierzowi, który został skazany prawomocnie wyrokiem sądu za przestępstwo określone w art. 130 kk lub wobec którego orzeczono środek karny pozbawienia praw publicznych lub degradacji za przestępstwo popełnione przed zwolnieniem ze służby.

9. Natomiast na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 roku o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Generalnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej (Dz.U. z 2023 r., poz. 1280) prawo do zaopatrzenia emerytalnego nie przysługuje funkcjonariuszowi, który został skazany prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne lub przestępstwo skarbowe umyślne, ścigane z oskarżenia publicznego, popełnione w związku z wykonywaniem czynności służbowych i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, albo za przestępstwo określone w art. 130 lub art. 258 kk lub wobec którego orzeczono prawomocnie środek karny pozbawienia praw publicznych za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, które zostało popełnione przed zwolnieniem ze służby. Art. 10 ust. 2 cytowanej ustawy: „Skazanie emeryta albo rencisty prawomocnym wyrokiem sądu

za przestępstwo umyślne lub przestępstwo skarbowe umyślne, ścigane z oskarżenia publicznego, popełnione w związku z wykonywaniem czynności służbowych i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, albo za przestępstwo określone w art. 130 lub art. 258 Kodeksu karnego lub wobec którego orzeczono prawomocnie środek karny pozbawienia praw publicznych za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe popełnione przed zwolnieniem ze służby, powoduje utratę prawa do zaopatrzenia emerytalnego na podstawie ustawy”.

10. W ustawie z dnia 11 marca 2022 roku o obronie Ojczyzny (Dz.U. z 2024 r., poz. 248) dodano art. 616a, określający zakaz fotografowania, filmowania lub utrwalania obiektów oraz osób i ruchomości w nich znajdujących się, które są szczególnie ważne dla bezpieczeństwa lub obronności państwa. O oznaczeniu obiektu znakiem zakazu fotografowania decyduje organ właściwy w zakresie jego ochrony, uwzględniając zagrożenia dla bezpieczeństwa obiektu.

Wprowadzając zakaz fotografowania obiektów szczególnie ważnych dla bezpieczeństwa lub obronności państwa, wprowadzono także penalizację w art. 683a ustawy jako wykroczenia (zagrożenie grzywną i karą aresztu do 30 dni). W razie popełnienia wymienionego wykroczenia można orzec przepadek przedmiotów pochodzących z tego wykroczenia oraz służących do popełnienia wykroczenia, choćby nie były własnością sprawcy.

11. Na podstawie ustawy z dnia 6 lipca 2001 roku o przetwarzaniu informacji kryminalnych (Dz.U. z 2022 r., poz. 2448) dopuszczono do zbiorów Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych Agencję Wywiadu (art. 19 pkt 2c ustawy).

12. Uchylony został art. 42 ust. 2 ustawy o ABW oraz AW, w którym zawarto obowiązek Prezesa Rady Ministrów do określenia zarządzeniem zakresu i trybu współdziałania oraz szczegółowego rozdziału kompetencji między służbami specjalnymi, a także analogiczny art. 29 ust. 3 ustawy o CBA, odnośnie do współdziałania służb i koordynacji w zakresie zwalczania korupcji. Z uzasadnienia do projektu ustawy wynika, że „w dotychczasowej praktyce” potrzeba „realizacji tych upoważnień nie znalazła potwierdzenia z uwagi na zadowalający stopień precyzji obowiązujących przepisów regulujących właściwość służb, wystarczający do osiągnięcia wymaganego stopnia współdziałania”. Trudno uznać to uzasadnienie za

merytoryczne, próby wydania takich aktów były podejmowane, ale jednocześnie partykularne interesy niektórych służb tworzyły przeszkodę. Widoczne było zatem słabe umocowanie Prezesa Rady Ministrów — faktyczne, a nie prawne.

13. Uchylono także art. 22a ust. 9 ustawy o ABW oraz AW i art. 27 ust. 9 ustawy o SKW oraz SWW, odnoszące się do sytuacji, w których te cztery służby specjalne wchodziły w posiadanie materiałów lub informacji wykraczających poza ich właściwości. Co do zasady mają wówczas obowiązek przekazać je właściwym podmiotom. Chodzi o uzasadnione podejrzenia popełnienia przestępstwa, przestępstwa skarbowego, wykroczenia lub wykroczenia skarbowego. Przedstawiają je prokuratorowi lub zawiadamiają organ właściwy do ścigania sprawcy. Dotychczas sposób i tryb realizacji tych obowiązków określał Prezes Rady Ministrów (ABW i AW, zarządzenie niepodlegające ogłoszeniu) lub Minister Obrony Narodowej, za zgodą Prezesa Rady Ministrów (SKW i SWW, zarządzenie). Obecnie tych obligatoryjnych zarządzeń nie będzie, dlatego — tego w uzasadnieniu projektu nie wyjaśniono.

14. Nowelizacja pozakodeksowa dotycząca tak zwanej ustawy antyszpiesowskiej częściowo była związana z nowym zdefiniowaniem przestępstwa szpiegostwa w art. 130 kk, dyskusyjnym. To wynik populizmu penalnego, projekt rządowy z dużym udziałem służb specjalnych wprowadzony jako poselski, stąd wiele problemów podczas prac legislacyjnych w Sejmie i Senacie, gdy miały być udzielone kompetentne odpowiedzi na pytania posłów i senatorów. Należy więc obserwować efekty empiryczne funkcjonowania nowych rozwiązań oraz przygotowywać rozwiązania niekontrowersyjne, ale bez zbędnego pośpiechu i z wykorzystywaniem opinii specjalistów, nie tylko ze służb specjalnych.

Bibliografia

Akty prawne

Ustawa z dnia 10 grudnia 1993 roku o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz.U. z 2024 r., poz. 242).

Ustawa z dnia 18 lutego 1994 roku o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Generalnego Biura Antykorupcyjnego,

- Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej (Dz.U. z 2023 r., poz. 1280).
- Ustawa z dnia 6 lipca 2001 roku o przetwarzaniu informacji kryminalnych (Dz.U. z 2022 r., poz. 2448).
- Ustawa z 24 maja 2002 roku o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz.U. z 2022 r., poz. 557 ze zm.).
- Ustawa z 9 czerwca 2002 roku o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego (Dz.U. z 2023 r., poz. 81).
- Ustawa z 10 czerwca 2016 roku o działaniach antyterrorystycznych (Dz.U. z 2021 r., poz. 2234 ze zm.).
- Ustawa z dnia 11 marca 2022 roku o obronie Ojczyzny (Dz.U. z 2024 r., poz. 248).
- Ustawa z dnia 17 sierpnia 2023 r. o zmianie ustawy — Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 1834).

Literatura

- Białyński M., *Odstąpienie od obowiązku zawiadomienia prokuratora o przestępstwie — analiza uprawnień Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego*, „Palestra” 2018, nr 3, s. 71–80.
- Burczaniuk P., *Przestępstwo szpiegostwa po nowemu, czyli w świetle nowelizacji Kodeksu karnego z 17 sierpnia 2023 roku*, „Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego” 2024, nr 30(16), s. 49–78.
- Chlebowicz P., *Służby powinny być apolityczne*, „Rzeczpospolita” 17 maja 2024 r., A–16.
- Herbowski P., *Pozyskanie tajnego współpracownika przez służby kontrwywiadowcze na podstawie materiałów obciążających — rozważania o sensie instytucji*, „Nowa Kodyfikacja Prawa Karnego” 2019, nr 60, s. 83–102.
- Hoc S., *O tak zwanym szpiegu i terroryście koronnym*, „Nowa Kodyfikacja Prawa Karnego” 2017, nr 43, s. 153–175.
- Hoc S., *Raz jeszcze o penalizacji szpiegostwa w Kodeksie karnym*, [w:] *Pro dignitate legis et maiestitatis. Księga jubileuszowa z okazji 70. rocznicy urodzin Profesora Witolda Kuleszy*, red. A. Liszewska, J. Kulesza, Łódź 2020, s. 773–797.
- Hoc S., *Szpiegostwo w znowelizowanym Kodeksie karnym*, „Nowa Kodyfikacja Prawa Karnego” 2023, nr 67, s. 119–143.
- Kęsek P., *Ewolucja zadań policyjnych wykonywanych przez służby specjalne na przykładzie Urzędu Ochrony Państwa oraz Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego*, „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia de Securitate” 2020, nr 10(1), s. 199–216.
- Nyzio A., *O szpiegach, szpiegostwie i polskim kontrwywiadzie*, „Analizy” Katedry Bezpieczeństwa Narodowego UJ 2023, nr 13(128).
- Opaliński B., Rogalski M., Szustakiewicz P., *Ustawa o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu. Komentarz*, Warszawa 2017.

Pożarowszczyk D., *Artykuł 22b ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu jako nowy wyjątek od zasady legalizmu procesowego — analiza wybranych problemów*, „Prokuratura i Prawo” 2019, nr 6, s. 57–78.

Rosicki R., *Polityka kryminalna w zakresie zwalczania działalności szpiegowskiej w Polsce*, Poznań 2023.

Non-code provisions of the so-called anti-espionage act of August 17, 2023

Abstract

This article concerns non-code provisions that were adopted on the occasion of the amendment of the Penal Code, related primarily to the new wording of Article 130 of the Penal Code regarding the crime of espionage.

Keywords: espionage, foreign intelligence, crown spy